

pachateli nedostávalo z neznalosti nebo mylným výkladem předpisů, jež nejsou součástí trestního zákona, na př. předpisů zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. Rozsudek se neobírá touto částí obhajoby, nevyslovuje, zda jí soud uvěřil či nikoli, nezjišťuje, že si byl stěžovatel vědom toho, že není oprávněn k zadržení a k prohlídce řečených svědků, že, nutě je vyhrůžkou, by k němu sestoupili s meze a dali se prohlédnouti, vymáhá nárok, na který nemá právo. Uznal-li přes to stěžovatele vinným zločinem vydírání podle § 98 písm. b) tr. zák., jest tato část výroku o vině po případě výronem nesprávného použití zákona a zmatečnou podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Pro vylíčený zmatek bylo, aniž třeba zabývatí se formálními výtkami stížnosti, vztahujícími se k této části rozsudku, rozsudek prvé stolice, pokud jest jím stížen, t. j. ve výroku o zločinu vydírání, ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících zrušiti, a, jelikož nejsou rozsudkem a jeho důvody zjištěny veškeré skutečnosti, jež by měly býti podkladem rozhodnutí při správném použití zákona, vrátiti věc soudu prvé stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení. Neshledá-li nalézací soud z důvodu, že se nedostává vědomí obžalovaného o protiprávnosti účelu vyhrůžky, ve stíhaném činu ani zločin vydírání, ani přečin (přestupek) útisku, bude mu o činu tom uvažovati s hlediska přestupku § 331 tr. zák., pro který se podle zásady § 238 tr. zák. (srovnej i § 12 zákona ze dne 9. dubna 1920, čís. 293 sb. z. a n.), nevyžaduje zlý úmysl, tudíž ani vědomí o protiprávnosti osobní prohlídky.

Čís. 3937.

Podmětem přečinu podle § 486 b) čís. 3 tr. zák. aktivním podplácením může býti kdokoliv.

Rejdy za vyrovnacího řízení ve smyslu § 486 b) čís. 3 tr. ř., spáchané osobou samostatně věci dlužníkovy vedoucí.

K pojmu »osoby věci dlužníkovy samostatně vedoucí« (§ 486 c) tr. zák.).

Sociální a společenské postavení obžalovaného o sobě nelze považovati za okolnosti zvláštního zřetele hodné (§ 261 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 11. září 1930, Zm II 356/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 11. července 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §§ 486 c), 486 b) čís. 3 tr. zák., vyhověl však v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu a změnil napadený výrok v ten rozum, že uznal podle § 486 b) čís. 3 tr. zák. na trest vězení. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Překročení obžaloby podle čís. 8 § 281 tr. ř. spatřuje stěžovatel v tom, že prý byl odsouzen pro jiný čin, než pro který byla naň podána obžaloba. Jest pravda, že v záhlaví obžalovacího spisu jest trestný čin označen co do zákonných znaků tím způsobem, že »obžalovaný, veda samostatně věci jednoho nebo více věřitelů, úmyslně přislíbil dvěma skupinám věřitelů mimořádný prospěch za jejich souhlas s vyrovnáním« atd. — avšak v odůvodnění obžalovacího spisu se výslovně praví, že se jednak k Dru H-ovi, jenž zastupoval skupinu věřitelů, dostavil Artur J. (obžalovaný), tovární ředitel firmy Bratří Sch. a nabízel pro skupinu věřitelů Dr. H-em zastoupených 60% kvotu, — jednak, že týž obžalovaný přišel do úřadovny spolku věřitelů a tam nabídl Bernardu W-ovi, spolkovému tajemníkovi pro skupinu věřitelů jím zastoupených superkvotu, představiv se jako vedoucí úředník firmy Bratří Sch. a nabídnuv se, že bude jednati s W-em o vyrovnání. Podle obžaloby se tedy obžalovaný dopustil trestného činu za vinu mu kladeného jako vedoucí úředník podniku vyrovnávacího dlužníka, firmy Bratří Sch., jako ředitel továrny této firmy, po případě jako osoba věci dlužníka samostatně vedoucí, nikoliv jako zástupce jednoho nebo více věřitelů, jak se, zřejmě nedopatřením praví v záhlaví žaloby. Uznal-li tudíž nalézací soud obžalovaného vinným, že se dopustil trestné činnosti v obžalobě zmíněné jako osoba věci dlužníkovy samostatně vedoucí, nepřekročil tím obžalobu, nýbrž naopak vyřídil ji, drže se jejího obsahu podle odůvodnění obžalovacího spisu; důvod zmatečnosti čís. 8 § 281 tr. ř. není opodstatněn. Ostatně je lhostejno, zda obžalovaný jednal za věřitele nebo jako vedoucí úředník podniku či vůbec samostatně, neboť podmětem přečinu podle § 486 b) čís. 3 tr. zák. aktivním podplácením může býti kdokoliv (»Wer vorsätzlich . . .«; viz pozn. 17 str. 568/II a 35 str. 442/II Bartsch-Löffler).

Po věcné stránce (čí. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že chybí zákonné předpoklady pro odsuzující výrok ve smyslu (§§ 486 b) čís. 3, 486 c) tr. zák. proto, že prý obžalovaný nebyl ani orgánem podniku, ani nevedl samostatně věci firmy Bratří Sch., ani neměl úmysl zjednati dvěma skupinám věřitelů zvláštní výhody, nemaje k tomu ani prostředků. V onom směru jest stížnost bezdůvodná, poněvadž soud správně vyložil zákon, uznáv, že obžalovaný vedl samostatně věci dlužníka, firmy Sch., nabídnuv jménem této firmy dvěma skupinám věřitelů zvláštní výhody ve vyrovnání za souhlas s vyrovnáním, a to bez svolení ostatních věřitelů, poněvadž za osobu dlužníkovy věci samostatně vedoucí jest považovati toho, kdo je fakticky samostatně vede. Nezáleží na tom, jaký má titul, vlastnost nebo postavení, není rozhodné, zda je k tomu oprávněn či si to jen svémocně osobuje, zda překročil splnomocnění dané mu ať výslovně nebo jen mlčky, či zda jednal bez příkazu. Samostatným vedením rozumí zákon v cit. § vedení bez zvláštního roz-

kazu a nezávisle na pokynu, příkazu, poukazu nebo schválení dlužníka, tedy každé takové jednání a počínání, které vychází z vlastního podnětu a rozhodnutí pachatelova. Nevyhledává se, by pachatel vedl samostatně celý podnik dlužníkův, nebo věci určitého druhu, stačí a zodpovědnost jeho jest odůvodněna, když vede samostatně vůbec jisté věci dlužníkovy, bez ohledu na jejich početnost nebo druh, ba stačí, když se to stalo i v jednotlivém případě, je-li jeho zásah ve příčinné souvislosti s protiprávním výsledkem. Vždy záleží na samostatnosti jednání pachatelova, takže sem nespadá na př. činnost podřízené námezdní síly.

Státní zastupitelství vytýká v odvolání především, že při vyměření trestu nemělo být použito ustanovení §§ 266 a 261 tr. zák. a žádá zvýšení trestu. Pokud odvolání dovozuje, že polehčující okolnosti doznání nelze přikládati valnou váhu, ani netvrdí, že k doznání, které tu co do skutkových okolností opravdu bylo, nemělo být vůbec přihlíženo, a, pokud poukazuje na výši škody, neuvádí, v čem škoda záležela. Nálezací soud zhodnotil správně okolnosti polehčující a přitěžující a právem použil mimořádného práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. Odvolání je však v právu, pokud vytýká, že trest byl obžalovanému změněn v peněžitou pokutu, neboť sociální a společenské postavení obžalovaného, zdůrazňované nálezacím soudem, nelze o sobě považovati za okolnosti zvláštního zřetele hodné, jak je má na mysli ustanovení § 261 tr. zák. Bylo proto odvolání v tomto směru vyhověti a vyměřiti obžalovanému trest vězení, jak ustanovuje předpis § 486 b) čís. 3 tr. zák.

Čís. 3938.

Tvrzení, že kdo intrikami chtěl odstraniti osoby sobě nepohodlné (vyhoditi je z volební soutěže), je viněním z nečestného jednání (z opovrhlivých vlastností nebo smýšlení).

Význam slov: intrika a pletichy.

Pokud nejde o vydávání ve veřejný posměch ve smyslu § 491 tr. zák., bylo-li komu přičítáno, že na přirozený vývoj politické volební situace odpoví nemlčením a že to budou právě podřízení dělníci, kteří budou nevině trpěti tímto nedostatkem se opanovati.

Tiskař zodpovídá trestně za obsah periodického tiskopisu, jsou-li tu podmínky přičitatelnosti trestného činu podle všeobecných předpisů trestního zákona (§§ 7, 10 tr. zák.; § 1 odst. (1) tisk. nov.; trestný čin podle § 6 tisk. nov. nepřichází u tiskaře v úvahu.

Závazek vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu k solidárnímu ručení za peněžité částky v § 21 tisk. nov. blíže vypočtené je vysloven již zákonem, takže není ani nezbytně nutno, by byl o tom vydán výslovný nálezkem kmetského soudu.

Věcná příslušnost kmetského soudu nemůže být rozšiřována na jiné trestné činy než v §§ 1 a 6 zák. čís. 124/24 uvedené (§ 6 nař. čís. 125/24).

Trestné činy podle § 9 tisk. zák. jsou delikty, jež jest stíhati z povinnosti úřední.

(Rozh. ze dne 12. září 1930, Zm I 616/29.)